

■ POSITION PAPER

DATUM: 19 januari 2017

ONDERWERP: Pensioen uitgehold door toenemende btw

ONVERKLAARBARE VERSCHILLEN IN BTW BEHANDELING BINNEN EU Zoek ruimte om te voorkomen dat btw ten koste gaan van pensioenresultaat

De Pensioenfederatie heeft met teleurstelling kennis genomen van de [uitspraak](#) van de Hoge Raad van 9 december 2016. In tegenstelling tot de advocaat-generaal komt de Hoge Raad tot de conclusie dat géén vrijstelling voor btw kan worden verleend aan pensioenfondsen met een DB-regeling (uitkeringsovereenkomst). Staatssecretaris Wiebes straalt in zijn [brief van 19 december](#) 2016 uit dat voor hem hiermee de kous af is. Pensioenfondsen met DB-regelingen moeten btw betalen en de [motie](#) Oomen, die in de Eerste Kamer unaniem is aangenomen, is afgedaan. De Pensioenfederatie concludeert dat alle vraagstukken rondom btw met de uitspraak van de Hoge Raad allerminst zijn uitgekristalliseerd.

De Pensioenfederatie roept het kabinet en parlement op om zich tot het uiterste in te spannen om btw-lasten te beperken en een (Europees) gelijk speelveld ten aanzien van btw-behandeling van pensioenfondsen te bevorderen. In de Tweede Kamer worden regelmatig zorgen geuit over het Nederlandse vestigingsklimaat. Ook over het vestigingsklimaat voor pensioenfondsen. Dit heeft recent onder andere tot een [onderzoek](#) geleid. Een van de conclusies van dit onderzoek is dat fiscaliteit geen drijfveer is om pensioenregelingen in het buitenland onder te brengen. Het lijkt ook de Pensioenfederatie stug dat pensioenfondsen louter om btw-lasten massaal naar het buitenland vertrekken. Uitvoeringskosten zijn echter wel degelijk één van de criteria die besturen meenemen in hun overwegingen.

Het valt niet te ontkennen dat Nederland er ten opzichte van andere lidstaten als vestigingsplaats voor pensioenfondsen onaantrekkelijker op wordt. En dat er onverklaarbare verschillen tussen lidstaten bestaan in de uitleg van Europese Richtlijnen. Ook staat vast dat het huidige Nederlandse beleid ertoe leidt dat vele miljoenen euro's pensioengeld uiteindelijk niet bij de deelnemer terecht komen en de extra kosten een cumulatief uithollend effect hebben op het pensioenresultaat (zie tabel 1).

Volgens de Pensioenfederatie is er te weinig oog voor de consequenties van hoge btw lasten en zijn de verschillen in uitleg van Europese richtlijnen door lidstaten onwenselijk.

- **Te weinig oog voor cumulatief effect op pensioenresultaat**

De Pensioenfederatie is verbaasd over de wijze waarop de staatssecretaris de consequenties van hoge btw lasten in de [memorie van antwoord](#) over het Belastingplan 2017 bagatelliseert. Hij spreekt in de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer over een 'relatief kleine lastentoename'. Daarmee doet hij geen recht aan het cumulatief effect van kosten op het pensioenresultaat van deelnemers en kosten voor werkgevers. De 21% extra kosten die bij een deel van de pensioenfondsen neerslaat voor pensioenbeheer zijn fors. Het gaat bij de pensioenadministratie alleen al om miljoenen euro's per pensioenfonds per jaar die niet ten goede komen aan de deelnemers. De extra kosten die de overheid oplegt, doen afbreuk aan inspanningen van pensioenfondsbesturen om de kosten waar mogelijk te drukken.

Het heeft er de schijn van dat de extra btw lasten voor pensioenfondsen worden afgezet tegen het beheerd pensioenvermogen van circa 1400 miljard euro. Over die 1400 miljard wordt continu discussie gevoerd of die aanzienlijke pot voldoende is om alle toegezegde uitkeringen tot in de verre toekomst te betalen. Enkel dat gegeven maakt de redentatie uiterst discutabel dat btw lasten een peuleschil zijn en pensioenfondsen het wel kunnen lijden. De Pensioenfederatie richt zich dan ook op het voorkomen van extra kosten uit overheidswege. Zeker als andere lidstaten wél beleidsvrijheid zien om pensioenfondsen vrij te stellen van btw.

- **Te weinig oog voor verschillen tussen Europese lidstaten en vestigingsklimaat**

De staatssecretaris stelt in zijn brief dat het moeilijk, zo niet onmogelijk, is om een onderzoek te doen naar btw in relatie tot andere landen. Dit zou een kwestie zijn van appels met peren vergelijken, omdat DB-regelingen in Nederland en het buitenland aanzienlijk verschillen. Daarmee problematiseert de staatssecretaris de discussie onnodig. Immers, het gaat erom of een Nederlandse uitkeringsovereenkomst die in bijvoorbeeld België of Duitsland ondergebracht wordt daar wél vrijgesteld wordt van btw. Als het Nederlandse kabinet tot de conclusie komt dat er géén ruimte is om pensioenfondsen vrij te stellen, blijft het miraculeus dat omringende lidstaten die ruimte wél zien en benutten.

Daarnaast merkt de Pensioenfederatie op dat het inconsistent is om te stellen dat DB-regelingen in verschillende lidstaten onvergelijkbaar zijn en tegelijk het Britse Wheels-arrest aan te halen om het kabinetsstandpunt te verdedigen. Door het Wheels-arrest aan te voeren, worden Nederlandse pensioenregelingen getypeerd als klassieke en zuivere DB-regelingen waarbij de deelnemers geen risico lopen. In zijn brief aan de Hoge Raad stelt de staatssecretaris nog dat er een bijstortingsverplichting voor werkgevers is. De rechtszaak die bij de Hoge Raad liep, kent een jarenlange geschiedenis. De pensioenwereld is in die jaren sterk veranderd en zal blijven veranderen. Van bijstortverplichtingen is nog maar beperkt sprake. In tegenstelling tot bij de stelseldiscussie over het nieuwe pensioencontract, wordt door het kabinet ten aanzien van btw nog relatief zwart-wit gedacht (in termen van de uiterste contractvormen zuiver DB versus zuiver DC.).

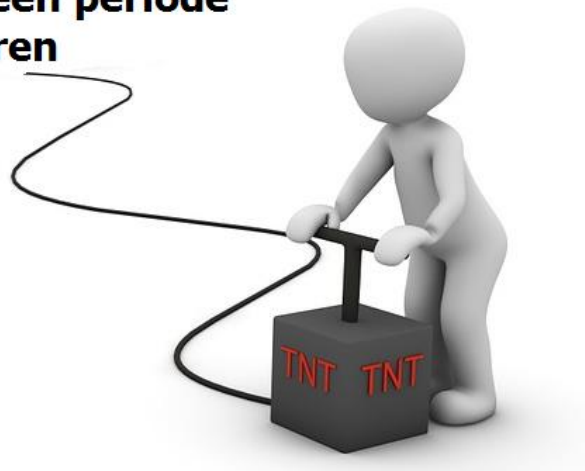
- De staatssecretaris stelt dat hij geen onafhankelijk onderzoek wil laten verrichten. Wel zal hij de Europese Commissie benaderen. De Pensioenfederatie ziet graag dat de staatssecretaris concreter aangeeft welke boodschap hij aan de Europese Commissie denkt af te geven. Is het zijn intentie om alles in het werk te stellen om pensioendeelnemers en werkgevers in Nederland alsnog te ontzien? Of is hij voornemens om aan te sturen op beleidswijzigingen in andere lidstaten? Het door de Eerste Kamer gevraagde onderzoek zou, ongeacht de gemaakte keuze, waarde kunnen toevoegen. De Eerste Kamer heeft duidelijk het signaal afgegeven dat btw-kosten per definitie onwenselijk zijn, ongeacht de juridische discussies. Dit signaal zou het kabinet in zijn boezem meenemen.

De Pensioenfederatie constateert dat er sindsdien veel is geschreven en gebeurd. Op geen enkele manier is echter gebleken dat het kabinet de ambitie heeft om pensioenfondsen en hun deelnemers te ontzien.

Meer informatie? Neem contact op met Richard Pauw, via 06 50489442 of pauw@pensioenfederatie.nl

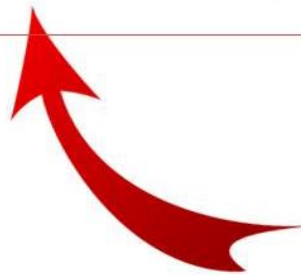
TABEL 1

**Pensioenresultaat uitgehold
vanwege kosteneffecten van
btw lasten over een periode
van tientallen jaren**

Omdat voor meer dan vijf miljoen deelnemers van o.a.

Pensioenfonds van de Metalektro	Pensioenfonds Detailhandel
Pensioenfonds Bouwnijverheid	Pensioenfonds Levensmiddelen
PWRI, sociale werkvoorziening	Pensioenfonds Koopvaardij
Pensioenfonds Vervoer over de Weg	Pensioenfonds Landbouw

de uitvoeringskosten
per deelnemer
10 tot 17% stijgen
als gevolg
van hogere
btw lasten